

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij &
|| Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e ||
XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.**

**Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas
[Erfurt], 1519**

VD16 E 320

Tertiadecima Julij. M.ccccc.xix. hora s[e]c[und]a.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

rem, sed non cōfutauit. stat ergo corū ipsoꝝ auctoritas contra eos. nisi p̄fuerit
pr̄ditionē in charitate esse id qđ a charitate incipit fieri.

¶ Illud Augustini bene placet qđ timor est medicamentū. charit̄ est sanitas.

timor: sc̄z in charitate t̄m̄fecta et charitas perfecta.

¶ Rationē illam ex Dionysio sumptā de sm. medio et summo dicit me trans
ſiſſe et non aperiuſſe qđ sit mediciū inter peccatiū tñū et charitatē ſuperiorē. fatoꝝ
me libenter tranſiſſe ut qui crederē ipſi dñio doctoꝝ ſatis eſſe pſpectam hāc ras
tione nihil eſſe ad p̄folum. Dionysius enī loquit̄ de ordinibꝫ infinitis. medijs
et ſummi: at ego priuiliis nullū habeo mediū inter patrū et grām. Sicut nec
L̄bris qđ dicit. Qui non eſt meū cōtra me eſt, et iterū. aut facie arborē bonā
aut facie arborē malam. ſed et ipsum d. d. credo id ipsum aſſerere. qđ gratia et
peccatū apud Scholast̄ inmediate oponunt. Non accipit d. d. qđ gratia in
dixi puenire a morē et timore niſi loquar de gratia p̄ime motionis. r̄ideo ego
cum apostolo et Augustinuſ sentio. qđ niſi lex diligat (qđ eſt charitas et nō p̄ime
motionis.) non bene vīuit. ergo nec deus timet nec colitur.

¶ In fine instruſt aduersus me coniūtū ſyllogiſmuſ aut Ambroſio: Grego: alijqꝫ
repugnare dicitur apli vel non. Si ſic qđ oſtendā. Si non ut ſtem corū ſententie.
Video et p̄ mediū tranſeo non repugnat dicitur apli. et ſio eoū ſententie. nō aūt
Ecciane intelligentie. Imo eroꝝ i. non enī excludunt charitatē a timore ſine ſerz.
¶ Dicit d. d. eſſe cancerino moe retrogradi qđ dixi habita chaſ (vili ſue filiali).
ritate inouerti mentē ac timore. ſatis m̄troſ ſine ſcorpiōne ſine cancerū ſi nū cū
et gentilis ille poeta dixerit. Res eſt ſolliciū plena timore amor: quāl igno:em⁹
q̄iam ſons et caput eſt. omniū affectuū. Ideo eſti timet pena et infernus iers
uiter qđ diligit vita et voluptas pueriliter et ſeruiliter. At hunc timore et amos
ren extirpandū diſſimilis charitas dei qua amemus aliam vitam et timeam⁹
aliam mortē. i. ſeparationem a deo.

¶ Transiſt d. d. de punctis in ſermone meo ſignatis et de toto ſermone confuſ
tando. dico breuiter habet calamū et papyruſ aggredias eum cū fiducia vidiſt
en ſermone cōfutauerit. vt ſe ipsum triferit. hoc relinquo iudicio ordinandoꝝ.

Eccius.

¶ Quia ob tpiſ anguſtiam rſidere non poſſum h̄s que reue: pater adduxit. reſ
fero tñ me ad iudices. me nihil tranſiſſe neqꝫ fuſſe de mente predicatorū aut
doctor legem adimpleri ſine charitate. neqꝫ aliquoſ docuſſe iſtruſoſam pes
nitentiū. Sed qđ p̄ timore ſeruilem ad ſtruſoſam puentat. et qđ magnifico
verbōꝫ apparaſtuſ recessit ab hoſterna ſolutiōe. qđ dixerat ſapientē loqui de tñ
moe ſillalt. iam vero admittit loquentē de timore ſeruile non tamē excludendo
gratia. qđ nec teſtus nec ſancti docto: patiunt. Nam per ſapientiā intelligit
charitatē et ita intiuim eſſet ante intiuim. totuſ quoqꝫ Auguſt: non laborat quōd
timor ſeruile cum charitate ſi intiuim charitatis ſed quomodo timor ſeruile
p̄ timo occpet mente. et primo ingreſtatur et ſic inducat charitatem qnōd
etiam eſt de mente Gregorii imp̄obanti reditum cancerinum vbi reue: pater
p̄ Gregorio. Scorpione m̄bi adduct. Res eſt ſollicita z̄. Omnes ergo ſancti
doctores hodie citati volunt timore ſeruile ſeruile eſte intiuim charitatis ad intelligē
nam ſepe dataam. et quā predicatores ſolent dare de quo refeſo me ad iudices

Tertia decima Iulij. A. d. ccccc, xix. hora ſcda.

Circa materiā coniūtū quarte et quinque.

¶ Benemerende pater qđ temp⁹ nobis p̄efixū eſt nimis arctū tamē tangēdo funz
dum negotiū aliqua obſter atringem⁹. illud ſez qđ quilibet ſacerdos absoluit
a pena et cuiqa cōtra p̄mū vīum totius ecclieſe. Et qđ in ſermone oulgari et
p̄ciuſione dicitur. Ex nulla ſcriptura p̄bari diuinā iuſtiā aliquā penā vt ſatisſ
factioꝫ expoliūtare a petōe. Et illis iuitor qđ in ſacramētū ſacramētū cuius

Wariſ: non
recessi rſicit.

Eccius.

D. iij

pa remittit similitanea, sed pena pecto debita eterna commuta in tempore, hoc
quod ex sacra scripture tradidit, et secundum patrum vnu, et ut bieior sum expone hoc
voluit Ambrosius super Lucam Hieronim: libro: contra Iouianum Augustin: q. de
octo Dulcicis questionib: et primum Ambro: Lu: 5. testat satisfactionem penam
petri dissolut. Scriptura est in promptu quam petri Ad culpa etia remissa pu-
nus in toto posteritate, quare transiente culpa remanet pena, quam ratione tagi
Augustin: tract. 1. et 4. sive David: glossa. 2. Regum. 12. Similiter de David: 2
Re: 24. vbi David pentuerat et confessar cor eius peccatum dixit valde in hoc
facto, sed per te transferas iniuriam seruum tuorum, modo petri non transferre quo
ad culpam quod ut propheta ait Anna ipsa que peccauerit morte morietur, restat ergo
ut petri quo ad penam transferatur. Sic per prophetam Nathan dicit David, trans-
fert deus petrum tuum, vbi glossa Deus delictum delet sed multum non deserit, autem
hunc in se penitens puniit, aut deus cum bono vindicans peccatum. Et ut ad secundum pa-
tres vestimentum a quibus vniuersitas et praxis ecclesie principaliter ab apostolis derivatum
est Nam puto nullam petrum manet impunitum et pena est ordinatio culpe quas
ratione tangit Augustin: et refert Bratianus (sicut primi de penitentia: dist: 7.) Nam
deus malum fieri non patet nisi illud per iusticiam ordinando melius faciat in modo
facere. Inquit ergo Augustin: lib: de penitentia medicina. Non sufficit mores in
melius comitare et a facies malis recedere nisi etiam de ipsis que facta sunt satis-
fiat deo per psalmi dolorem per humilitatis gemitum, per contritus cordis sacrificium, et
mosynis cooperantibus. Et non enim dictum est ut tam abstinentia a peccatis sed et de
peccatis inquit de peccato domini ut ibi dimittantur et. Sed si reue: per sicut in Deo
solutorio et alias meo quidem sensu facere nescitur satisfactiones illa secundum ecclesie sed
deum talen pena non requiri, et quam deus requirat hunc non auferat. Contra ergo
oppone Primo per Augustin: in Enchiridion quod c. 71. loquuntur de oratione dominica. Dicit
omino hec obo, minima et quotidiana pietas, debet et illa a quibus vita fideliter ses-
serate gesta sed penitendo in melius mutata discedit. Ubi constat oratione dominica
velere venialia et etiam mortalia non quo ad culpam sed quo ad penam, quod penitentia
mutata que mutatio Augustin: intelligi nequit nisi de mutatione penae eternae in
tempore. Eos qui fuerunt a quadringenuis annis non adduco, hinc wilhel: pauli
wilhel: altissimo: qui id pleno ore affirmant. Accedat Lypu: in epistola ad fidem
vbi sic ait. Legimus fratres tuas charismata frater quibus significasti de quodam pietatis
vero Victoria quod etiam plena penitentia egisset et domino deo in quem deliquerat sat
tisfecisset temere Therapius collega propopere pacem dederat, hic s. Lypianus
non dicit Victoria ecclesie non satisfecisse, sed domino deo. Ide Lypu: ad Comelii
papa de hereticis ait. Elabo: autem ut opus suum diabolus malitia presumens, ne vnde
neratos divinita clementia in ecclesia sua curat. Dolorum psalmam meditacor fraude
corripunt, ne deo indignantis satisficiat. Apertissime facer martyris hereticos ins-
crepat qui psalmam ab ecclesia intonata existimat non esse satisfactiones dei. Quia
rene: pater contra modestiam sepius miseri imprpperet quasi scripturam sanctam
intelligentiam non idonee tractem, de quo iudicent hodie designati iudices vice
recti: de fide et sacra: scriptura: sensu sentiat, atque quantum ego video videntur las-
carum scriptura: tractatores in hac sententia descendit. Ad quid enim ecclesia vellet
imponere tale onus grane penitentibus: cum dominus et caput ecclesie illud non exigit
ret: quam ratione in anno latissimo: tetigit non tamen finit mea sed Chrysostomi sicut res-
 fert Gracilis: 26. quest: 7. can: allegat Homo, cui graue peccatum imponit,
aut psalmam reiijicit aut dum sufferre nequit scandalizat amplius peccat. De
inde etiam psalmam modicam imponentes nonne melius est ppter misericordiam
diam ratione redire quam ppter crudelitatem? Ubi enim pri familias largus est de
penitentia non debet esse tenax. Si deus benignus ut quid sacerdos vult esse
austerus: hoc per confessio: lib: Idem Bonifacius: 31. ait super epistola ad hebrios petri
professione minus, sed non minus quo ad culpam, quod impensis est ut Hieronim: ait deo
dimidijs sperare veniam, ergo minus quo ad penam. Addo Gregorius: 4. monachus cap

49. post multa ita dicit. Sed qd nullū pētī de⁹ agūlū relat. aut em⁹ nos hoc
fēcīo in sequimur aut ipse iudicādo. Hec stat ut ad emendationē suā semp̄ mēs
soliter multigile. hoc fēnsit ⁊ b: Hiero: verba sua transcripta sunt can: mens
suram de penitentia: dist: i. Mensurā tgis in agenda p̄fia. Idcirco nō satis p̄fis
gunt canones p̄ vnoquodq̄ criminē. vt de singulis dicant qualiter vñuquodq̄
emendandū sit. sed magis in arbitrio sacerdotis intelligentis relinquendū ita
eunt. qd apud deū nō tam valet mensura tgis qd doloris. August: quoq̄ res
fert in can: Nullus. Null⁹ debite grauitas pene accipit ventā nūlī qualem cūb
et si longe minorē qd debeat penā soluerit. ita em⁹ imp̄is a deo largitas misericordie
vt non relinquat iustitiae disciplina. hic habet egr: d. d. Carolo sta: August: in
defensione mea adductū. cui⁹ sententia p̄sequit non est instituti nostri in p̄fia.
Accedat postremo Isido: lib: z. de sum: bono. cap: 13. quānū p̄ p̄fiam p̄p̄cis
ato petōz sit tū sine metu hoc esse nō debet quia penitentis satisfactio dūmo
tū p̄fia iudicio nō hūano. Quare p̄fia iniūcta non est qd satifacit tū ecclie
sedē qd satifacit deo. Nam ⁊ apud deū p̄ductio: est pena qd culpa. vt August:
testat trac: z 4 sup̄ Johannē. quis: omnib: p̄ iudicabitate veritate habitis facis
liter pater imp̄ obatio cōclusionē quinte. vbi dicit reue: p̄ quilibet sacerdotē
debet absoluere penitentē a pena ⁊ a culpa. et ita quilibet sacerdos villanus
eserit in sua parochia Ep̄us Archiep̄us ⁊ papa qd esse manifestissime sūm̄ p̄ter
vnum tot⁹ ecclie. non solū acutator⁹. p̄bā p̄timo ex ih̄ que dicta sunt qd per
absolutionē sacerdotalē culpa delect pena manet. licer p̄mutata. deinde qd sacra
mentū p̄fia est iudiciale vt formā hui⁹ indicat describit b: August: c. z. de penit:
medic: Et ad iudicium ferendū p̄tinet iurisdictionē. nūlī vult Anagorēū chaos ⁊
p̄fusionē maximā facere in ecclie dei. Et cū iurisdictionē se ad duo extendat ma:
terialia in hoc sacramēto habita. nam et peccator penitētē ⁊ p̄tia ipsa sunt de
materia p̄fie. et nemo negat iurisdictionē in inferiōrib: platis ad cōfusionē toto
lendā esse coartat quo ad materiā peccantū. nam hinc p̄p̄ sacerdotis ha:
bit determinatio. ⁊ qd sententia nō lata a suo iudice est nulla. Ideo ab soluēt noī
subdetū nihil facit. Sic a sūlī suā materia petōz p̄t coartari iurisdictionē eadē
rōne. et in criminē detestatiōe. qd aut̄ etiā a sibi cōmissis nō possit plenarie ab
soluerre ex eo pater. qd tanta p̄tā nūlī auctoritate fundat cōtra rotinē ecclie eos
seniū. cui⁹ p̄axis debet hoi Ch̄stiano esse. p̄ regula. nō debet tribuit sed in sus
priorib: ossium fūtētē matiores clericos Cyprianū Ch̄rysostō et August: pene
debitū remanere post culpā. Ideo reue: p̄fia cedat letōz p̄fim auctoritatē ⁊ cons
uetudinē tot⁹ ecclie obligeat. aut cur id fieri nō debeat auctoritate sacre sc̄rip:
concilio vel letōz p̄fim exponat:

¶ Admitto dīo d. qd habeat ultimū verbū qd sic vult. Arguit aut̄ egr: d. d. qd
p̄dōm̄ meā volēs. p̄bare pena requirāta deo ⁊ p̄ p̄timo iducit scrip: Gen: 3. vbi
petm̄ Ade etiā remissa culpa punīt in posteritate. ergo pena remanet transes
unte culpa. Volo dīm̄ doct. obstricū hoc exēplo ⁊ nō replicet nūlī p̄firmit aut
sententia cedat. Si illa pena requirāta p̄ petō. ⁊ sūlītē sentētā est de qualibet
pena vt infert habeo p̄positū. qd pena nō possit remittē p̄ papā aut vñlī sacerdo
te. qd null⁹ adhuc remisit mortē. infinita ḡia pena. morboz. ⁊ sūlī miserias.
que oēs p̄ petō p̄timo sunt illate. ⁊ sic p̄batio d. d. p̄baut p̄tōz meā p̄ sc̄p̄as.

¶ Sc̄do qd p̄ David trāslato petō nō est trāslata tū pena. etiā p̄ me facit. sicut
et iū sūmone codē vulgari sequērē dīt. Quia erat pena quā de⁹ req̄siuit. ideo ne
mo auferre potuit. Si d. d. d. nō intellexit me legat diligēt⁹. ego em̄ dīx ⁊ dico
qd hanc penā de⁹ non requirāta. quā papa vel hō possit soluere quā aut ipse res
quint. (sc̄z immedicatē loquit̄) non possit homo soluere.

¶ Tertio induxit glossam de⁹ delictū delet seci inultū nō dimittit nihil pugnat
p̄ me. vñlīcīt etiā sine p̄ ipm̄ met hoīem p̄terēdo. sine p̄ eccliam emendādo sine
p̄ se ipm̄ iudicādo. Et h̄ ultim⁹ ⁊ pulsū gen⁹ pene in mūlī boīs arb̄rest. sicut
ap̄p̄. cōsū. dicit si nos p̄bos iudicarem⁹ nō vñlīcīt iudicare: a dīo. cū aut̄ iudicat
a dīo contip̄t: vt nō cū h̄ mō dānc: ibi claz̄ ē quō de⁹ pena req̄rat ⁊ nō r̄q̄rat

Martin⁹

Adduxit tū
se veile rep̄it
care si dīs. d
Ecclia plus
lusto r̄siderat

¶ Quarto Augustinū p. S. attanū elatum qd̄ d̄ens non p̄mitteret malum fieri
nisi p̄ iusticiā illud ordinando melius stare ficeret. Miror. d. d. qd̄ has 2 similes
auctoritates ita p̄sarcinat. cum nemo eas negat aut p̄iuū sapiat ego c̄m hoc
solum impugnauit semper. qd̄ virtute cianū faciant solui penas p̄ iusticiā diuinā
requisitas. hoc em̄ non credo esse verum. nec p̄babitur. non em̄ dicit ad Petruū
qd̄ ego ligō tu solues. sed qd̄cumq; tu solueris solutum erit.

¶ Quinto illud de penitente medicina non sufficit mores in melius cōmutari
nisi etiam satisfactio deo de ih̄s que facta sunt p̄ penitente dolorem. p̄ humilitas
tus gemū. p̄ contriti cordis sacrificiū. hec offisa ego qd̄ maxime volui semper.
vt quid ergo p̄ indulgentias ista faciant remitti. Si non sufficit mores in me
llus cōmutare 2 diuinā iusticia has requirat satisfactiones. frustra ergo gloriat
d. d. qd̄ non dictum sit qd̄ tñ abstinētias a peccatis. sed de p̄teritis depicere
domini. et sic patet qd̄ adhuc nulla scriptura contra me adducta est. quāq;
ego possem multo fortiores inducere contra me.

¶ Post hec adducit Augustinū enc̄d: delet omnino hec oratio minima 2 quoti
diana peccata. delet et illia a quib; vista fideliū scelerate gesta. sed penitendo
in melius mutata r̄t. hoc est qd̄ dixi peccatoē post cōversionem tenet ad eū
cūm 2 passiones vite sc̄m qd̄ deus intulerit quas non possit homo soluere. et
sterum hec auctoritas pro me facit.

¶ Eos qui a cccc. annis fuerunt non adducit et placet. Ad Lyprianū ep̄stola
ad fidum vbi dāmat Therapiū qd̄ p̄e propere pacem dederat victori antebrachii
plena egisset penitentiā et dñs satisfecisset. Ecce inquit nō ecclesia sed dñs nō
satisfecisse dicit victorem. R̄ideo legat & conserat Lyprianū bene d. d. et inies
met eoā etiam quos paciē dederant ideo datos esse paci etiā p̄e propere. vt eius
ces et martyria expeditius sustinerent. que ipse p̄ multis ep̄stolas exponit esse
penas et flagella pro peccatis a deo inflata. quare victor: hoc modo nondum
satisfecit deo. et tamē satisfecit. qd̄ ecclesia quā nō vult audiē deus. satisfecit.
hoc em̄ habet verba Christi qd̄ ecclesia debet imponere penas qd̄ dicit qd̄cūq;
ligaueris et hoc modo possem admittere deum requirere penas. quas ecclesia
possit soluere. qd̄ pactū fecit cum illa.

¶ Altera auctoritas Lyprianū ad Comellū: qua Iterū scribit hereticos impes
dire peccates ne indignati deo satisficiant. quāq; Lypri: ibi de penitentiib; nō
loquit sed de hereticis. qui tanq; insti & quāst bene fecissent excusauerūt & defen
derunt se in peccatis suis. tamen r̄ideo sicut ad p̄toem.

¶ Post hec addidit rationē ad quid ecclesia veller onus imponere penitentiib;
Si illud dñs non exigit & longā auctoritatē allegat Capitulū. qd̄ inducit omnia
trans eo & dico qd̄ ecclesiē mandatū est ut castiget & iudicet peccatores qd̄ si non
fecerit deus tremissibiliter faciet. Intra sententiā Pauli supius adductā prima
Corin: 13. & sic non potest solui.

¶ Item idem Homilia. 31. sup hebreos peccati confessione instruit. Ex quo vers
bo colligitur. d. in hūc modū nō minus quo ad culpā. qd̄ impū sit a deo sperare
dimidīa veniam. ergo quo ad penam admitto totum secundū predicta.

¶ Iam illa auctoritas Grego: 4. mōra: aut em̄ nos hoc fredo insequimur
Ipse iudicando. vix aliud ap̄tūs. p̄ me adduci potuit. Similiter & illud Hieros
& mensurā admitto quod ramen Hieronymi esse dubito.

¶ Admitto totum qd̄ canones non satis presigunt. ideo relinquō arbitrio sacerdotis. addo & ego multo magis arbitrio dei. qui solus est ponderator: sp̄s
rituum et non ignarus neq; iniquis indicat.

¶ Placet et illa auctoritas. Augustinū. nullus. Ita importunitur a deo largitas
misericordie. vt non relinquat iusticie disciplia. p̄t p̄ me & p̄ dñs. d. valere trāsco.
Et Isidorus qd̄cūs non satis grauis autor: in his rebus. Placet tamen qd̄ pes
intensis satisfactionē tanq; diuino pensari iudicio dicat. non bānquo. ergo

multo minus remitti potest humano iudicio, cu[m] clausus p[ro]t[er]is nō debet operari
nisi prior sit clausus scientia, que sciat quid et quantum soluat. Apud deū p[ro]ducit
o[ste]rem esse penā q[uod] culpā ex Augusti: concedo, salua tamē auctoritate Pauli
Ro:7, dicentes. Non inuenio in me, hoc est, in carne mea bonum, cuius sententia
ita est, veniam et peccatum simul sibi, hec de prima p[ro]clusione sed contra aliam dicit
esse manifestissime falsum, et pieter v[er]sum totu[m] eccl[esi]e q[uod] quilibet sacerdos debet
absoluere a pena et culpa penitentem. Et hoc probat primo ex dictis, t. ex nihilo.
Secundo p[ro] ratione q[uod] sacra p[ro]posita sit quoddam iudiciale et ad iudicium ferendū p[ro]
tinet iurisdictione autē esse coartatā in inferiorib[us]: p[ro]latas ad tollē
dam confusione, tam in peccantibus q[uod] in peccatis. Secundo in derelictionem
criminū altoquin quilibet villanus sacerdos esset ep[iscopu]s arch[iep[iscopu]s] et papa. Videō
et dico duo. Primum me nescire v[er]scū in badiernum diem an coarctatio istius ius
religionis fecerit hoc q[uod] preterdidit. Sez criminū detestationē et p[ro]fusōis ablas
itionē, hoc certum est longe secundus evenerit. Nam peccata crassissima etiam ris-
tent in malorū: curijs, que in p[ri]orijs parochijs possent p[ro]berrime puniri si
seruatus esset modus q[uod] qui instruerunt apostoli et seruauerū sancti patres v[er]scū
post Ascensionē concilii Ubi definitū est et longe post seruatu[rum] ut Dioceses nō p[ro]
miserent, et vniuersitatis penitentia in sua dioecesi. De quo extat cum alijs preclaris
rissimi ep[iscopu]s Lypsiensis ad Romam: Ro:pontificē. 3. Nam cum statutū sit ab
omnibus: nobis et equis partiter et iustim ut vniuersitatis causa illis auditat ubi
est criminē admittimus, et singulis pastoriis: portio gregis sui adscripta quā regat
vniuersitatis et gubernet. Nationē sui acius d[omi]no redditur, oportet v[er]scū eos
quibus p[ro]lemissus nō circūcursare nec ep[iscopu]s p[ro]cordia coherentia sua subdola et
fallac[i]a temeritate cōsidere sed agere illic causam suā ubi et accusatores habere
et testes sui criminis possint re. Quoq[ue] est de ihs qui in Africā peccaverūt et ad
Ro:ponti: Cor: cucurrerāt. Et sic patet v[er]sus primitiae ecclesie de ligandis et
solvendis peccatorib[us] cū aut ut apostolus actuum, zo. ostendit idem sit ep[iscopu]s
et presbyter, et ad Titum, i. quælibet ciuitatis suum ep[iscopu]s habere debeat iure
divino. Longe utilior esset ad corripienda peccata modus, si quilibet sacerdos
in sua parochia ligaret et solueret penitentem, q[uod] exemplū monstrauit apostolus
i. corint. 5. ubi cum Corinthijs p[ro]p[ter] spiritu tradidit fornicariū satane ob[st]i-
lurgans q[uod] ipse nō fecissent Quo vero iure, aut qua ecclesia felicitate hic modus
diuino iure prescriptus, et in t[er]mī temp[or]is roborat[ur] sit sublatius viderint alij, ego
quidē negare non possum q[uod] ad oculū videmus ita fieri, ita staret, q[uod] tam pec-
antes q[uod] peccata reseruent et vnt anie sex vel septem pastores sedm sub et super
imponant. Sed an ita debet fieri aut expedit non diffinio. Scio q[uod] inferior
tenetur obediē restringenti et vexanti quamq[ue] nullo iure divino, superior tamen
ut dicit conclusio mea grauitissime peccat, si reseruerit occulta peccata sine rōnas
blissima causa. Ammo adhuc dubito et quantu[m] capio credo sine temeritate nullu[m]
occultū peccatū debere reseruari aut posse Opt[er]as andire p[ro]bationē h[ab]itā.
¶ Secundo dico ecclesia non esset iurita si idem plebannus ep[iscopu]s Archiep[iscopu]s
et papa esset, ac sola cōcordia coherentia ut Lypsiensis. Et sicut v[er]sus prioris ecclesie
sunt iungerent. ¶ Proinde q[uod] et damnatus fertur articulus in Constan: cōcilio
de istis reparationib[us]: non sat[is] curio. hoc scio q[uod] p[ro]batu[m] fuit et reprobatu[m] ista
reparatione in primitia ecclesia et institutiōe apostolorū, et nūc quoq[ue] ut misericordia
rima ecclesiæ experientia docet, esset utilissimus et saluberrimus ad coherencendā
peccata, et tollendā derestabilē confusione omnissimū ep[iscopatu]m, q[uod] hocle vis-
demus, qua causa aut sit sae tempore mutatus transeo. Durabilem inuenio
mutabilem relinquō, hec in arbitrium iudicū, hora transiit.

Quartadecima die Julij mane hora septima
continuauit Ecclesiis preter pactum.

p